

## KURZEMES KULTŪRAS ENCIKLOPĒDISKĀ VĀRDNĪCA. LITERATŪRA UN TEĀTRIS

[www.khi.liepu.lv](http://www.khi.liepu.lv)

### **Raivo Biteniēks**- dzejnieks un teologs

R. B. dzimis 1969.gada 20. maijā, viņš ir liepājnieks otrajā paaudzē.

1987. g. pabeidzis Liepājas 10. vidusskolu, pēc tam studējis LU Vēstures un Filozofijas fakultātes filozofijas nodaļā.

1990. g. ordinēts par mācītāju Latvijas evaņģēliski luteriskajā baznīcā.

No 1991. līdz 1993. g. studējis LU Teoloģijas fakultātē.

Kalpojis Liepājas Mārtiņa Lutera, kā arī Durbes, Pāvilostas un Sakaslejas draudzēs.

No 2003. g. – Liepājas Brāļu evaņģēliski luteriskajā draudzē.

Interese par literatūru- kopš vidusskolas gadiem; pirmie poētiskie mēģinājumi- studiju laikā.

Publicējies laikrakstā „Kurzemes Vārds”, žurnālā „Helikons”; kristīgās dzejas almanahos- „Dievs, gribu Tev skanēt...”(2008), „Kāp mīlestības kalnā”(2010); Lejaskurzemes dzejnieku kopkrājumā „Vētru strīpa”(2001), dzejas almanahā „Krizdoļu ķocis”(2004).

R. B. dzeja skanējusi Dzejas dienās, kristīgās dzejas sarīkojumos „Baltā stunda” u. c.

2013. gadā Liepājas Universitātes izdevniecībā LiePA iznācis apjomīgs R. B. dzejoļu krājums „120 nozīmības”.

R. B. dzejai ir katarsisks raksturs, tā ir personisko pārdzīvojumu blīvi caurstrāvota, emocionāli piesātināta. Dzejas motīvu loks ir vidēji plašs, tajā iekļaujas mīlestības izjūtu atklāsmes, dažādu dvēseles stāvokļu ainavas, dievišķā gara klātbūtnes apliecinājumi, kā arī veltījumi autora dzīvē nozīmīgām personām. R. B. dzeja ir kristīgo vērtību kultivētāja, garīguma primārā svarīguma atziņas paudēja. Dzejā bieži jaušamas skumju un sāpju izjūtas, rudenīgas noskaņas, tomēr, neskatoties uz to, tā ir dzīvi apliecinoša, mudinot uz intensīvākiem ideālu un dvēseliskas apskaidrības meklējumiem.

Dzejas forma nav daudzveidīga, lielākoties sastopams divrindu pantu vārsmojums. R. B. dzeja ir konsekventa bezpieturzīmju dzeja.

Literatūra

Lāms. E. Dzejnieks un lasītājs pasaules gaismtumsā. Biteniēks R. 120 nozīmības. Liepāja: LiePA, 2013, 150.- 153. lpp.

Edgars Lāms



### **Ceriņa Brinda (1951)**

Beigusi Kabiles vidusskolu (1970). Ieguvusi latviešu valodas un literatūras skolotāja kvalifikāciju V. Lāča Liepājas Valsts pedagoģiskajā institūtā (1977).

Pirmās publikācijas 70. gados Liepājas laikrakstā „”, vēlāk laikrakstā „Literatūra un Māksla”.

Dzīvo Rīgā. Strādā AS „L.Dz.”.

B. C.: „Liepāja ir manas jaunības pilsēta, mana nostalgija, skolas gadi, pirmais leļļu teātris pārpildītā zālītē, sēžot uz palodzes, zirgu jāšanas sacīkstes stadionā, klejojumi ezermalā, romantiskais čikstošais tramvajs tai likumā, kur karājās *milicis*, kuģu svilpes ostā, pirmā mīlestība, vilšanās un sāpes, 13 gadu vecumā zaudējot māti, kad iekšējā pasaule iestrēgst un tu paliec viena, un agri jāklūst patstāvīgai. Mācības Pedagoģiskajā institūtā un pirmie literārie mēģinājumi, dzejoļu publikācijas laikrakstos "Ļeņina Ceļš" un "Komunisti". Pēc tam iesaistīšanās Liepājas literārajā apvienībā, saskarsme ar teātra un mūzikas vidi.” („Kurzemes Vārds”, 09.02.2008.)

Pirmā grāmata – „Promnākošais” (2006)

„Dūkuriņš un Dūculīte” (2007) – dzejoļi bērniem par putniņu Dūkuriņa un Dūculītes ģimeni.

„Spilviņa no Pieneņplavas” (2010) – stāsti jaunākā skolas vecuma bērniem.

Dzejoļu krājumi „Laika vērotājs” (2012) un „Domu zīme” (2015).

Sarakstījusi lugu (monodrāmu – B. C.) „Roze bez ērkšķiem” (2008), kas veltīta Mirdzai Ķempei, lugas bērniem „Brīvā lagūna” (2009), „Ziemassvētku brīnums” (2010) un „Ziemassvētku brīnums 2” (2014).

Publicējusi dzeju Liepājas Universitātes studentu un absolventu almanahā „Skanošs kā sudrabs ir mans laiks” (2014).

Literatūra

Meistere Daina. Satikšanās literatūrā. *Kurzemes Vārds*, 09.02.2008.

Sigita Ignatjeva

**Edvīns Eglājs** (īstajā vārdā Edvīns Šnipke, dzimis Vērgalē 1927.11.III, miris 2006. 10.V Rucavā) – dzejnieks, skolotājs, domātājs.

Mācījies Vērgales 7.gadīgajā skolā, Rucavas vidusskolā, 1956-1961 studējis Liepājas Pedagoģiskajā institūtā, ieguvis latviešu valodas un literatūras skolotāja kvalifikāciju.

Strādājis par skolotāju Rucavā, Nīcā, Pelčos. 1960-1965 bijis Rucavas vidusskolas direktors; 1969 Nīcas vidusskolas mācību daļas vadītājs.

1950 īsu brīdi bijis kolhoza priekšsēdētājs Kalētos. 50. gados strādājis laikrakstā „Komunists”, vēlāk bijis kombināta „Lauma” laikraksta redaktors.

E.E. bija kaislīgs mednieks, makšķernieks, dabas un zemes darbu zinātājs ar plašām kultūras zināšanām un interesēm. Aktīvi interesējies par dažādiem sabiedriski politiskiem jautājumiem, zinātniskiem atklājumiem, piedalījies zinātniskās konferencēs. Bijis liels dziedātājs. Aizrautīgi spēlējis šahu, piedalījies sacensībās, ieguvis 1. sporta klasi šahā. Bijis kaislīgs krustvārdu mīklu veidotājs un minētājs.

E.E. dzeju rakstījis no agrīnas jaunības. Rakstījis arī mīklas bērniem dzejā, fabulas, humoreskas, miniatūras, kā arī lugas. Publicējies Liepājas un dažādos Latvijas periodikas izdevumos. Dzeja sakārtota divos manuskriptos, kuri nav publicēti. Izdota E.E. filozofisku apceru un eseju grāmatiņa „Pussimts domu”, kurā ideālistiski apcerētas dažādas aktuālas globāla mēroga problēmas par pasaules kārtību, attīstību, cilvēku un dabas attiecībām, par pasaules glābšanu no eksistenciālas katastrofas.

Dzejas tēmas un motīvi atklāj dzimtās zemes un tās dabas mīlestību, rūpes par tās nākotni. Dzejas poētikā spilgti atklājas dabas tēli, kas veido plašākas asociatīvas paralēles ar cilvēka mūža ritējumu. Īpaša uzmanība veltīta dzimtās Kurzemes dabai un cilvēkiem. Dzejai ir izteikti meditatīvi filozofisks raksturs, apcerot cilvēka mūža galvenās vērtības.

Dzeja publicēta Liepājas Universitātes studentu un absolventu dzejas un īsprozas almanahā „Skanošs kā sudrabs ir mans laiks” (2014).

Lit.: Egle, J. Viņš ticēja laimīgai pasaulei. No: Helikons, 2006, 3.

(Anda Kuduma)

**Ēriks Kūlis** (dzimis 1941. 12. XI Priekulē) – rakstnieks, žurnālists.

1960 beidzis Liepājas 3. celtniecības skolu un 1968 Liepājas 1. vakara vidusskolu. Strādājis dažādos Liepājas uzņēmumos, bijis rūpnīcas „Sarkanais metalurģis” martena ceha brigadieris (1971-1976).

1981-1984 Liepājas laikraksta „Komunists” korektors un literārais līdzstrādnieks. 1990-1993 laikraksta „Diena” Liepājas informācijas biroja vadītājs, 1993-2004 laikraksta „Kurzemes Vārds” komercdirektors.

Kopš 90. g. dzīvo Liepājas raj. Nīcas pagasta „Kalneniekos”, apvienojot rakstniecību ar lauku tūrismu.

No 1978 Rakstnieku savienības biedrs.

Pirmās publikācijas – skice „Rīta Tramvajs” un tēlojums „Viņi raka siltumtrasi” 1962 laikrakstā „Komunists”.

Ē.K. rakstījis īsos un garos stāstus, starp tiem vairāki dokumentāli stāsti, tēlojumus, feļetonus, humoreskas un skices, pasakas bērniem, romānus, rakstījis arī scenārijus un lugas.

Iznākuši vairāki stāstu krājumi „Rēķins pavisam vienkāršs” (1971), „Sapņotājs no piektā stāva” (1974), „Maksis un Mīlestība” (1978), „Pārvērtību stunda” (1982), „Durvju laiks” (1985), „Uzticība, cerība, mīlestība” (1986, veltīts latv. strēlniekiem), „Dievadotais” (1990), „No mīlestības vēl neviens nav nomiris” (1994), „Sakropļotā rēga drausmīgais stāsts” (1997), „Kaisles dzēriens Nr...” (1998), „To stāsti rudenim” (2010).

Atsevišķās grāmatās publicēti garie stāsti „Haubices izredzētais”, „Tāda tā naģīte” (2008), „Mūsu mīlestības krāsas” (2011).

Stāsti publicēti arī kopkrājumos – „Stāsti jaunatnei” (1983), Liepājas autoru stāstu krājumā „Ar sakņu sajūtu vējā” (2007).

Iznākuši romāni „Viesu nama romāns” (2010), „Mana Anete mercedesā” (2011), „...tiem, kas sauli redz” (2012), „Diena kā sievietē” (2013), „Vecīt, bez komentāriem...” (2015).

Izdotas neskaitāmas grāmatas bērniem „Niķa—Stiķa— Riķa— Ciķa pasaciņas” (1990), „Niķa un Rika stiķi” (1996), „Mazā kaķa Ziemassvētki” (1997, kopā ar D. Dreiku un J. Baltvilku), „Joki Sviestiņciemā” (1997), „Nikniķa jaunie un jocīgie stiķi” (1998), „Rūķēnu pārļainais piedzīvojums”, „Rūķēnu testaments”, „Rūciņš, Rūsiņš un sasalma-salas” (visas 1999), „Nikniķa brīvība suņuburkšķos”, „Nikniķa un Spickažoka dēkas”, „Flamingo Jēpis” (visas 2000); „Bišu brīnišķīgais bērnodārzs” (2006), „Niķis, Stiķis, Minhauzens un svītrainais ponijs” (2007), „Vispirms par Leksīti... un tad par ezi Nezi” (2009), „5 Mēs un Minhauzens” (2011), „Vilkuvilka slepenais plāns” (2011)

2001 iznākusi prozas izlase „Nobela prēmija mīlestībā”.

Stāsts „Nobela prēmija mīlestībā” ekranizēts 1984 ar nos. „Parāds mīlestībā”.

Vairākkārt prēmēts žurn. „Skola un ģimene” rīkotajos īso stāstu konkursos.

Par grāmatām „Vilkuvilka slepenais plāns” un „5 mēs un Minhauzens” saņēmis „Pastariņā prēmiju”.

Ē.K. prozas darbos atspoguļojas spilgti novadnieciskie akcenti, kas galvenokārt atklājas dzimtās Kurzemes cilvēkos ar noslēgtajiem, skarbajiem un nedaudz smagnējiem raksturiem, viņiem raksturīgo savdabīgo valodu un runas manieri. Ē.K. darbos atspoguļota gan Kurzemes lauku vide, gan Liepājas kolorīts, īpaši Velnciema mikrorajons, kurā autors pats nodzīvojis vairāk kā 20 gadus. Daudzu stāstu darbība saistās ar metalurģā nostrādātajiem gadiem, tur satiktajiem cilvēkiem un viņu dzīves stāstiem. Mīlestībā pret Liepāju un Kurzemi izpaužas attieksme pret dzimteni, valsti, nacionāla pašapziņa un lepnums. Latvijas un latviskuma apziņa mudinājusi pievērsties arī vēstures tematikai. Krājums „uzticība, cerība, mīlestība” ir veltījums latviešu strēlniekiem. Galvenā Ē.K. prozas darbu tēma ir mīlestība tās vissazarotākajās izpausmes.

Ē.K. prozai raksturīgs lirisms varoņu jūtu un pārdzīvojumu tēlojumā un ironiskas intonācijas kādas dzīves pretrunas vai varoņu raksturu negācijas izgaismojumā. Ē.K.

meistarīgi darbojas ar valodas dažādajiem slāņiem, fonētiskajām un leksiskajām asociācijām, stilistiskām figūrām.

Lit.: Okuņeva, S. Ēriks Kūlis: mīlestības bruņinieks. Kurzemes rakstnieku silueti”, 2007

(Anda Kuduma)



**Laukmane Maija** (1953. 17.V Kandavā) – dzejniece, rakstniece.

Mācījusies Kandavas vidusskolā. 1973 beigusi Rīgas Kultūras darbinieku tehnikuma Bibliotēku darba nodaļu, kopš 1973 strādājusi Talsu bērnu bibliotēkā.

RS biedre kopš 2002.

Pirmā publikācija – divi dzejoļi Talsu rajona laikrakstā „Padomju Karogs” 1980. 25.X.

Dzejoļi publicēti žurnālos „Liesma”, „Karogs”, bērnu žurnālā „Zīlīte”, kopkrājumā „Dzejas diena”, laikrakstā „Talsu Vēstis”.

Dzejoļu krājumi: „Vārdos ne-pasakāmais” (1999), «Plaukstiņpolkā ar likteni» (2000), „Izbrauksim zaļumos” (2002), „Naktspuņi” (2002), „Zīmējumi mākoņos” (2003), „Es kļūstu upe” (2004), „Visādi vēji” (2004), „Putnu pilnas palodzes” (2005), „Pasacīšu, bet klusu” (2005), „Drupačiņas sētas baložiem” (2006), „Putnu ceļi neapledo” (2006), „Gaisma nedara sāpes” (2006), „Sirds bez žoga” (2007), „Pieskarties bezgalībai” (2008), „Pa kāpnēm no jūras” (2008), „Izsapņotie sniegi” (2008), „Apsoli man prieku!” (2008), „Sarkans magoņu lauks” (2008), „Upes plūst atpakaļ” (2009), „Nepārejoši” (2010), „Lāujos” (2010), „Lapsenes mani nedzeļ” (2010), „Viss ir iespējams” (2010), „Nošalko gaisms” (2011), „Atvērt logus uz jūru” (2011), „Privātā telpa” (2011), „Balts” (2012), „Laiks kā jūra” (2013), „Sasildīt akmeni” (2013), „Ēnas kā samtaini kurmjī” (2014), „Runā ar mani” (2015).

Dzejas un miniatūru/impresiju/pārdomu grāmatas: „Spoguļattēli” (2007), „Šīpuse: Kurzemei un lībiešu krastam” (2009), „Durvis” (2012), „Gar ausīm skrien vējš” (2012), „Pilsētas grāmata” (2013).

M. L. dzejoļi parasti rakstīti brīvā formā; dzejā daudz indivīda pārdzīvojumu, izjūtu, pārdomu par dzīves vērtībām, dzīves mākslu, attiecībām ar apkārtējo pasauli. M. L. skata pasauli kā daudzkrāsainu, daudzveidīgu brīnumu, pret kuru cilvēkam jābūt atvērtam un par ko jāpriecājas, ko jāmīl: „Ar vienaldzīgām rokām neko nevar piekļaut pie sirds (...)” („Pieskarties bezgalībai”, 30. lpp.).

Dzejoļu grāmatas bērniem: „Āboli bolās” (2004), „Lietutiņš taisa jokus” (2004), „Vējš apmet kūleni” (2005), „Skolas soma nelabā omā” (2006), „Karūsa ķemmē ūsas” (2007), „Balts, zaļš un dzeltens” (2008), „Garlaicībai garš deguns” (2008), „Darbiņi sajūk” (2013). Sarakstījusi priekšvārdu bērnu dzejas izlasei „Kūleņkūleņiem” (2011).

Proza bērniem un jauniešiem: „Guļrūķa miega stāsti” (2008), „Lai dzīvo vasaras sodība!” (2008), „Nekādas pupu mizas” (2010), „Svītra pāri!” (2010), „Smaidīņu! Izlidos putniņš” (2011), „Gaisms smaržo pēc mīlestības” (2013), „Tupelīšu stāstiņi” (2013), „Piezvani Adrijai Elzai!” (2014), „Pīmuks, Cunduriņš un Mirdzošā Mēnessgaisma” (2015).

Laikā no 1999 līdz 2007 sastādījusi Talsu 2. vidusskolas skolēnu literārās jaunrades krājumus. Talsu novada literātu dzejas izlašu „Ābeļziedu pilsēta” (1996), „Mani kaķi ir zaļi” (2003) un „Laiks kā plkstenis tikšķ” (2007, kopā ar I. Kārkluvalku) sastādītāja.

Darbojusies arī publicistikā.

#### Literatūra

*Latviešu rakstniecība biogrāfijās* : [biogrāfiska vārdnīca], 2. pārstr. un papild. izd.  
Rīga : Zinātne, 2003, 354. lpp.

Foto: [www.diena.lv](http://www.diena.lv)

Sigita Ignatjeva

**Mincenhofs Arnis** (dzimis 1971. 17.VII Rīgā) – dzejnieks, tulkotājs, skolotājs.

1986 - 1987 mācījies Rīgas 1. Internātskolā; 1987 – 1990 Siguldas internātskolā; 1990 - 1992 Rīgas 2. pagarinātās darba dienas skolā; 1992 -1994 Saldus novada Zvārdes pag. Striķu pamatskolā; 1994-1997 Saldus pilsētas ģimnāzijā.

1997-2002 studējis Liepājas Pedagoģijas akadēmijā, ieguvis latviešu valodas un literatūras un angļu valodas skolotāja kvalifikāciju. 2004 LPA ieguvis filoloģijas maģistra grādu.

Strādājis Virgas pamatskolā par angļu val. Skolotāju un Liepājas 15.vsk. par angļu val. un latv. val. un lit. skolotāju. 2006-2009 strādā Rīgā tulkošanas birojā SIA Strombus, no 2009 tulkošanas firmā SIA Transloc.

2007 iznāk debijas dzejas krājums „Vijoles un citi zvēri”. Dzeja publicēta Liepājas laikrakstā „Kurzemes Vārds”, žurnālā „Helikons”, LiepU studentu kopkrājumos, interneta portālā satori.lv.

A.M. dzeja ir asociatīvi daudzslāņaina, poētiskā pārdzīvojuma un simboliski blīva, vienlaikus spēcīga intelekta cauršķelta. Dzejas cilvēks ir sevis un savas brīvības meklējumos. Dzejas liriskā cilvēka pasaule ir paradoksu un iespējamu neiespējamību pilna, vienlaicīga ir sapņu un īstenības klātbūtne. Tā ir dīvaina, dažkārt greiza un nepareiza, trakulīga, karnevālam līdzīga, bet skumji skaista, romantisma caustrāvota dzejas pasaule, kuras sulīgi košajās un dzīvi pulsējošajās izpausmēs jūtama sirrealisma poētikai raksturīgā tēlainība, laika un telpas izjūta, kas materializējusies savdabīgas, fragmentētas, deformētas priekšmetiskās pasaules atveidos. Tā ir dabas tēlainības sulīgajās krāsās un civilizācijas skartā intelekta konfrontācijas impulsā dzimstoša pasaule.

Rakstījis literatūrkritikas un recenzijas par Liepājas dzejnieku sacerējumiem, piedalījies žurnāla „Helikons” redkolēģijas darbā. Darbojies radošajās apvienībās „Helikons” un „Karostas dzejnieku namiņš”. Konsultējis jaunus literātus. Pievērsies literatūrpētniecībai, piedalījies zinātniskajās konferencēs Liepājas universitātē.

Anda Kuduma



**Neibarts Aivars** (iesauka Ņurbulis; 1939. 5.XII Liepājā – 11.februārī 2001. 11.II Rīgā; kremēts, pelni izkaisīti Liepājas Rožu laukumā) – dzejnieks.

1944 ar ģimeni no Liepājas dodas bēgļu gaitās uz [Vāciju](#), 1946 atgriežas [Latvijā](#). 1958 absolvējis Rīgas 4.vidusskolu, 1958-1960 studējis Latvijas Valsts universitātē filoloģiju, studijas nepabeigtas. No 1947. gada līdz 1972. gadam dzīvo [Torņkalnā](#), ko atspoguļo arī savā dzejā. Pirmā publikācija 1962 žurnālā *Karogs*.

1960-1972 strādājis dažādus darbus – krāvējs, skatuves strādnieks, jumiķis, kinomas redaktors. Bijis Vides aizsardzības kluba biedrs, 1997 piedalījies protesta akcijās pret Būtiņģes [naftas](#) termināla celtniecību, bijis arī citu akciju aktīvs dalībnieks. Precējies ar Sarmīti Neibarti (1942), audzudēls Uģis Vektors (1968-1994, pēc nāves iznāk dzejoļu grāmata „Parks naksnīgiem sienāžiem”).

1975 Rakstnieku savienības biedrs.

Dzīves laikā iznākuši seši A.N. dzejoļu krājumi: „Mācos lasīt” (1968), „Lasāmgabals” (1973), „Reizrēķins” (1979), „Kvadrātsaknes” (1984), „Vārdošana” (1973), „Aiz septiņām mūžībām” (1999).

A.N. rakstījis dzeju arī bērniem – „Rūķis kā jau rūķis” (1984, atkārtoti 1991), „Rīgas puika” (1987).

Publicējies arī [Dzejas dienu](#) almanahos, bērnu dzejas almanahā *Garā pupa*, filmējies Unas Celmas filmā.

A.N. dzeja ir oriģināla un savdabīga, tai raksturīga visaptveroša ironija, ko raksturo viegli drastiskas humora intonācijas, gan sarkastiski smējīgāki toņi, kas atklājas paradoksos un alogismu saspēlēs, bieži izmantojot izteikti lingvistiskus paņēmienus – satuvinot viena vārda dažādās nozīmes atšķirīgos kontekstos. Dzejnieks ir izteikts antikomformists. Viens no A.N. dzejas poētikas pamatelementiem ir sakrālā un profānā, poētiskā un nepoētiskā kontrastējošais apvienojums. A.N. ironija nav intelektuāli spēlējoša, drīzāk bērnišķīgi naīva, kas radniecīga izbrīnam. A.N. raksta tikai brīvajā pantā, ļoti īsām rindām, dažkārt dzejoļi atgādina vārdu tabulas. A.N. dzejai raksturīgi urbānie motīvi, folkloras motīvi, kultūras procesu reminiscences un to apspēles.

Pēc nāves izdoti dzejas krājumi pieaugušajiem (garļaužiem) „Torņkalna Kentauris” (2004), „Taureņkaraļvalstība” (2009); un bērniem (īslaužiem) krājumi „Bumbulītis Guļbuļzemē” (2001), „Timbakataibaka jeb čikučaks ričurača spēlmanīšiem” (2004), „Ola uz sola” (2010), „Mājiņa” (2013), Bikibuka sērija.

A.N. dzeja daudzkārt komponēta. Īpaši populāras ir Liepājas rokgrupas „Līvi” mūziķa Jāņa Groduma komponētās dziesmas ar A.N. vārdiem – „Ziņģe par bailēm”, „Baile par ziņģi”, „Līviskā ziņģe”, „Spoku koks”, „Seskodāle”, „Rožlaukums”. 1981 *Mikrofons 80* dziesmu aptaujā „Ziņģe par bailēm” iegūst 3.vietu. 2003 komponists [Valts Pūce](#) sadarbībā ar Latvijas Radio kori Sigvarda Kļavas vadībā atskaņo dziesmu ciklu ar A.N. vārdiem Gadalaiku dziesmas – „Kāds mani sauc”, „Šahs”, „Papardes zieds Ziemassvētku naktī”, „Vasarīgas ainiņas dabiskas līgošanas”.

[Mārupītes](#) dabas parkā uzstādīts [Induļa Rankas](#) veidots pieminēkli Aivara Neibarta piemiņai.

Lit.: Berelis, G. Latviešu literatūras vēsture, 1998

Anda Kuduma



PRIEDE Dace (dzim. 1954. 5. VIII Rīgā redaktore un korektore Maijas Priedes un inženiera Nikolaja Priedes ģimenē) – aktrise, rakstniece, režisore.

Precējusies, vīrs Aldonis Gobzems miris. Pseudonīms – Patrīcija Egle.

Absolvējusi Rīgas 3. vidusskolu (1972), studējusi LV Konservatorijas Teātra fakultātes aktiermākslas nodaļā, Jaunatnes teātra kursā (1972 –1976), iegūstot aktiera profesiju. Izglītība papildināta LELB Konsistorijas rīkotajos evaņģēlistuursos (1997).

Strādājusi Operetes teātrī (1976–1983), pēc pārcelšanās uz Kuldīgas raj. Rudbāržiem strādājusi dažādus darbus (benzīntanka vadītāja kolhozā „Rudbārži”, skolotāja Rudbāržu pamatskolā, sētniece Kultūras centrā, valodas konsultante Kurzemes radio u.c.). No 1988 strādā Kuldīgas Kultūras centrā par Tautas teātra režisori Daudzšķautņaina radoša personība – aktrise, režisore, rakstniece un dramaturģe (Rakstnieku Savienības biedre kopš 2000), kultūras pasākumu organizatore, lasa lekcijas par personības attīstības jautājumiem un latviešu un indiāņu kultūru kopību (kopš 2010), ir evaņģēliste (no 1997), kalpo dažādās draudzēs Kurzēmē (Rudbāržos, Antuļos, Kabilē), mācītāja pienākumu izpildītāja (no 2003).

Kuldīgas Tautas teātrī D. P. režijā top 1–4 izrādes gadā. D. P. iestudējusi stilistiski daudzveidīgas izrādes, kam bieži veidojusi arī muzikālo noformējumu, scenogrāfiju, kostīmus un horeogrāfiju. D. P. iestudējumu pamatā ir gan latviešu rakstnieku un dramaturgu (Aspazijas, A. Kronenberga, M. Salnājas, H. Paukša, N. Kalniņa, G. Priedes, L. Stumbres, V. Rūmnieka, A. Miglas u.c.), gan arī pasaules literatūras autoru (Š. Bodlēra, Š. Brontē, A. Čehova, K. Čukovska, H. K. Andersenau.c.) darbi. Daudzkārt D. P. izrādes tapušas, iestudējot pašas sacerētas lugas.

D. P. iestudējumi Kuldīgas Tautas teātrī: Aspazijas “Sidraba šķidrants” (1988), H. Paukša “Klusuma brīdis beidzies” (1989), “Melnās krēpes” (1990), M. Salnājas “Nezāļu karaliene” (1990), K. Čukovska “Dakteris Aikāsāp”, H. Paukša “Mironūpis” (1991), A. Kronenbergs “Mazais ganiņš”, V. Rihtera “Nebēdnieki” (1992), “Apsauļošanās” (1993), K. Tumila “Dullie laiki”, H. Paukša “Čirčir” (1994), V. Aldres “Pārcirstais mežs” (1995), D. Priedes un H. Paukša “C’est la vie jeb tāda ir dzīve”, D. Priedes “Vissvētākā nakts” (1996), Š. Brontē “Džeina Eira” (1997), D. Priedes “Sena teika par Kuldīgas Katrīnu” (1998), H. Paukša “Ursis un torte” (1999), L. Stumbres “Liels spožs autobuss” (2000), V. Rūmnieka, A. Miglas “Apreibušās lakstīgalas” (2001), A. Miglas “Attapīgais pastarītis” (2002), N. Kalniņa “Labākā dāvana”, D. Priedes, G. Luksas “Kur dēties?” (2003), A. Mekleres “Pirmais sniegs”, E. Putniņa “Kas zaķīti pasargās?” (2004), D. Priede “Svētki mežā” (2004 un 2005), H.

Paukša "Sieksta", pēc I. Blokas "Meitenes sapnis" (2005), M Kārkliņas "E špagaidišu aiz durvīm", P. Ērmaņa "Sarkangalvīte un vilks", D. Priedes "Dīvainais ziemeļvējš" (2006), "Maija nakts pasaka", "Mīl nemīl", P. Ērmaņa "Pelīte Melīte", "Vilks, kurš rija grāmatas" (2007), A. Čehova "Bildinājums", "Lācis", D. Priedes un A. Langes pēc Dantes darba motīviem "Dievišķā komēdija" (2008), G. Priedes "Zilā", P. Ērmaņa "Sarkangalvīte un vilks. Cita versija" (2009), "Kad čūska Zane grib gulēt", "Kā zvēri mednieku..." (2010), H. K. Andersena "Īkstīte" (2011), P. Ērmaņa "Sniegbaltīte un trīs ruksītes", D. Priedes "Leģenda par Katrīnu", G. Landau "Sniegbaltītes skola" (2012), Ž. Grīvas "Pasaka par Diegabiksi", pēc L. Stumbres lugas "Sunītis" motīviem "Kucīte" (2013), D. Priede "Kā mēs viņus!...", Ē. Vilsona "Makss un Morics" (2014).

Literatūrā ienāca 1994 ar romānu „Saule špagas asmenī”. Sarakstījusi vairākus romānus: “ Kamenes uz stīgām” (1997), “Mēnesstars pār jūru” (1998), „Mēnesstars pār ezeru” (romāna “Mēnesstars pār jūru” turpinājums, 2007), „Zirnekļa tīkls smilgās” (2007), „Taurenis vientuļās debesīs” (2007), „Snieg purpura sniegs” (2012), stāstu/pasaku krājumus „Mana dienas grāmata” (2010, 2013), „Krāsainas ilgas” (2013), pasaku grāmatu „Pasakas manam mazulim” (2008, 2009 –audio versija autorlasījumā) un vairākas lugas. D. P. grāmatās ierakstīts daudz no pašas pieredzētā, pārdomātā, sāpīgā. „Mēnesstara” romānos par divu sieviešu mīlasstāstiem ievīta arī latviešu literatūrai neraksturīga pētnieciska līnija par Amerikas indiāņu kultūru un tās paralēlēm ar latviešu dzīvesziņu. D. P. romāniem raksturīgi arī publicistiski un ezoteriski pārspriedumi par dažādām tēmām, zināma dokumentalitāte un didaktiskums, sapņa un realitātes saplūsmē, folkloras un mītu izmantojums. Sastādījusi grāmatu par veselīgu dzīvesveidu „Mana pirtiņa” (2001).

### **Sasniegumi amatierteātrī**

1995 – atzinība amatierteātru iestudējumu skatē par lugas “*C’est la vie* jeb tāda ir dzīve”, kas tapusi sadarbībā ar H. Paukšu.

### **Apbalvojumi**

2012 – Kuldīgas novada Gada balva kultūrā, I. Zeberiņa prēmija par romānu „Snieg purpura sniegs”

1999 – galvenā balva Kurzemes Radio projektā “Millenium Radio”

1997 – I. Zeberiņa prēmija par romāniem „Saule špagas asmenī” un „Kamenes uz stīgām”

1994 – veicināšanas prēmija žurnāla „Karogs” un R. Gerkena romānu konkursā par romānu „Saule špagas asmenī”

### **Literatūra**

1. Latviešu rakstniecība biogrāfijās. Rīga : Zinātne , 2003 , 457. lpp.
2. Simsone, Bārbala. Mēness reinkarnācija. <https://durvjupele.wordpress.com>
3. Simsone, Bārbala. Tīmeklī sapinusies mūžība. <https://durvjupele.wordpress.com>

Sandra Okuņeva, Sigita Ignatjeva



**Foto:** no rakstnieces personiskā arhīva  
( <http://www.kalpot.lv/index.php/blogi/kristgo-autoru-atbalsta-grupa/lasitava/267-saruna-ar-rakstnieci-un-dzejnieci-ievu-samausku>)

**Samauska Ieva** (1969. Saldū) – dzejniece, bērnu rakstniece, žurnāliste.

Precējusies, vīrs Marats Samauskis; ir meita. Dzīvo Saldū.

Kopš 2009 Rakstnieku savienības biedre.

Sudējusi žurnālistiku Latvijas Universitātē, strādājusi dažādos preses izdevumos, arī žurnālā „Ieva”, kurā publicēti vairāki I. S. stāsti. Piedalījies radošajā nometnē „Aicinājums” un Jauno autoru semināros, mācījusies pie Noras Ikstenas prozas meistardarbnīcā, pie Jāņa Rokpeļņa – dzejas meistardarbnīcā. Rakstījusi jau skolas laikā – mazus stāstiņus un dzejoļus laikrakstam „Pionieris” un žurnālam „Draugs”.

Dzejoļu krājumi bērniem: „Kā uzburt sniegu” (2006), „Pilsēta no A līdz Z” (2009), „Kā Mirabella Mia reiz kāpostiņus rija” (dzejoļu izlase, sast. Inese Zandere, 2013), „Oliņš Boliņš sēž uz soliņa” (2014), „Ķiķināšanas gadalaiks” (2015). Pirmā grāmata – „Starp diviem sirdspukstiem: gandrīz dienasgrāmata” (2004), kurā pierakstīti bērna gaidīšanas laika pārdzīvojumi, izjūtas.

Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem domāta grāmata par bērna ieņemšanu, gaidīšanu un piedzimšanu „Betijas sarunas jeb Kā es piedzimu” (2007).

Prozas grāmatas „Eņģelītis” (2008), „Meitene, kura mācēja visas pasaules valodas” (2013), „Govs uz bagāžnieka” (2014) kuru mērķauditorija ir ne tikai bērni, bet arī pieaugušie – visa ģimene. Prozas grāmatas bērniem „Princešu grāmata”

(2011), „Amariļļa mīļumzeme” (2013, I. S. meitas Kristas Betijas ilustrācijas) un „Kad kaķēnu sauc par pelīti?” (2014), pusaudžiem – „Šokolādes glābšana” (2011).

I. S. sirsnīgie dzejoļi un prozas darbi apliecina tādas vērtības kā ģimene, labestība, iecietība, draudzība, tuvība dabai. Bērni un pieaugušie tajos saprotas un sadarbojas, rūpējas cits par citu. Būtiska nozīme I. S. daiļradē ir kristietes pasaules uzskatam.

2007 Nacionālajā teātrī iestudēta dzejas izrāde „Kā uzburt sniegu” ar I. S. dzejoļiem (režisors Mārtiņš Eihe).

2008 stāsts „Eņģelītis” konkursā „Zvaigznes grāmata. Latviešu oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem” saņēmis veicināšanas prēmiju, un 2009 grāmata „Eņģelītis” nominēta J. Baltvilka balvai literatūrā. 2010 grāmata „Pilsēta no A līdz Z” nominēta J. Baltvilka balvai literatūrā, bet grāmata „Eņģelītis” Bērnu žūrijas konkursā 5.-7. klašu grupā ieguvusi 1. vietu. 2014 krājums „Oliņš Boliņš sēž uz soliņa” nominēts Literatūras gada balvai kategorijā „Labākais Latvijas autora darbs bērniem”. 2015 I. S. nominēta J. Baltvilka balvai par dzejoļu krājumiem „Oliņš Boliņš sēž uz soliņa” un „Ķiķināšanas gadalaiks”, kā arī garstāstu „Govs uz bagāžnieka”.

Sigita Ignatjeva